

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 29.

Ljubljana, dne 18. julija 1924.

II. leto.

Uboj pred glavno pošto.

V soboto ponoči je padel, zadet od kroglice, pred glavno pošto član UDR Zdravec Lojze.

Po dosedanjih ugotovitvah in doslej izvedeni preiskavi se je odigral tragični, za naše razmere pa sila značilni dogodek sledeče:

Na vogalu pred pošto sta stala mehanik Šotlar in pokojni Zdravec. Stojč in motreč življenje, ki valovi ponoči okoli ljubljanske pošte, sta se mirno in dostojno razgovarjala.

Iz kavarne Zvezda, kjer je generalni štab demokratov in generalni štab Orjuna, so prišli po Šelenburgovi ulici do pošte trije visokošolci in sicer Grubešič, Santič in Petrič.

Da bodo ljudje vedeli, kaj so to akademiki, povemo: akademiki so tisti ljudje, ki se posvete po dovršenih srednješolskih študijah in po prestanih zrelostnih izpitih, visokoškolskemu, znanstvenemu študiju.

Akademik Grubešič, Orjunaš in Človek, ki v interesu države in domovine »študira« visoko šolo v Ljubljani, je pokazal svojo izobrazbo na ta-le način: V bližini Šotlarja in Zdravca se je valjalo ščene, klatil pes in s tem psom je začel akademik Grubešič akademični razgovor, akademično debato. »Kaj, si ti tudi komunist?«, tako je ogovarjal pseta akademik Grubešič in debatiral s ščeneštom »znanstveno« o socialnih in političnih strujah in smereh.

Po debati, ki se je končala seveda s popolno zmago akademika Grubešiča nad psetom, je hotel nadaljevati Grubešič znanstveno in akademično debato tudi s Šotlarjem.

Mimogrede bodi povedano, da je Grubešič Šotlarja dobro poznal. S psom se je Grubešič razgovarjal zato, da bi ozdravil ščeneta morebitnih komunističnih tendenc in komunističnega prepričanja, obenem pa, da bi to prepričanje o komunistični nevarnosti žalilo in jezilo Šotlarja.

Pa, nešolani mehanik Šotlar je bil bolj pameten in bolj akademičen kot akademik Grubešič.

Kljub izzivanju s strani Grubešiča je Šotlar Grubešiču mirno in brez odlašanja pokazal kavarno Emono, ko ga je Grubešič vprašal, kje se kavarina Emona nahaja. — Naravno, da je vpra-

šal Grubešič Šotlarja po kavarni Emona samo, da bi ga izzival. Vsaj je bil Grubešič že ponovno v kavarni Emoni. Ker se torej Šotlar ni dal spraviti iz ravnotežja, ga je akademik Grubešič, dosleden svoji akademični časti in pokoren nacionalni misli in ideji, udaril v obraz.

Nato je padel strel in padel mladi Alojzij Zdravec.

Tako se je odigral krvavi dogodek pred pošto.

Povdarjamo: Zdravec je padel, Zdravec je bil ubit, ne da bi se bil prerekanja sploh udeležil. Ko je policija preiskala mrtvemu Zdravcu žepe, je našla v žepu legitimacijo UDR. Ker je našla legitimacijo UDR, zato ni našla pri pokojnem Zdravcu niti revolverja, niti noža ali pipeca.

Pač pa je imel revolver akademik Grubešič, imeli so orožje njegovi spremljevalci, sami akademiki, učenci Znanosti, Vede in poborniki nacionalne ideje.

Pokojni Alojzij Zdravec torej ni prišel pred pošto, da bi se pretepal. Vsaj se je še zadnji večer pred smrtjo razgovarjal, da bo napravil v nedeljo z UDR izlet k Savi in da bo tam užival, tam se odpočil, razvedril in poveselil.

Pa je že tako. Proletarec, delavec se ne sme razveseliti, se ne sme odpočiti. Zato tudi Alojziju Zdravcu to ni bilo usojeno, obležal je pred pošto, v nedeljo pa čakal v mrtvašnici sodne obdukcije, raztelesenja.

Policiji se je Šotlar takoj javil sam, ni pa bil aretiran izprva nobeden gospodov akademikov. In ko je odredil preiskovalni sodnik ogled na licu mesta, so pripeljali policaji k ogledu Šotlarja v verigah vklejenega, gospode akademike pa so pismeno povabili, da se blagovolijo sodnega ogleda osebno udeležiti. To se je zgodilo, dasi je dognato, da Šotlar ni streljal, ni imel revolverja, niti ni storil ničesar gospodom akademikom in dasi je nasprotno ugotovljeno, da je Grubešič udaril Šotlarja s pestjo v obraz.

Delavci, razmišljajte o sili pravice! Premislite, kako bi se godilo delavcu, če bi delavec počenjal take stvari, kot jih počenjajo gotovi ljudje v ime nacionalizma in državnega edinstva!

Zarotniki v Mostecu ali strašno razkritje „Slovenskega Naroda“.

»Slovenski Narod« je prvi ugotovil, da se pripravlja v Mostecu ali Weris-hofnu pri Ljubljani zarota, mi pa smo zarotnike prvi naslikali in jih razstavili v tork na oglu pri ljubljanski pošti.

Na tej prvi sliki so bili naslikani zarotniki baš, ko sklepajo, kako bodo pomorili vso ljubljansko inteligenco, v kolikor čuti državno in nacionalistično. — Teh zarotnikov je okoli 100.

Po letih so stari od 6 mesecev do 10 let.

Takoj za to posbno nevarno skupino je naslikana vojska, ki bo spustila prihodnji teden Ljubljan v zrak in zasedla ljubljanski magistrat. (Zarotniki namreč ne morejo pozabiti, da se je tam skotila hidra revolucije). Tej vojski je pridelenih tudi pet žensk, ki nosijo uniformo in grdo gledajo. Tudi ženske bodo pomagale delati revolucijo. Pod to sliko je naslikana revolucionarna kuhinja s kuharjem in revolucionarnim psom Debsom, ki so ga tri mesece dresirali, kako mora grizti buržuje.

Na koncu pa je naslikan sam generalni štab revolucije in pa projektirana bodoča vlada, ki bo sklenila, da se poš-

lje »Slovenski Narod« v penzijo ali pa v norišnico, — kamor bo pač mislil, da bolj spada. Ta strašna slika je visela pol ure pred pošto.

Ljubljančani so jo gledali, in so bili zelo veseli, da je revolucija razkrinkana in da smo ji stopili na kačji jezik. (Za prvi hip niso vedeli, ali so zarotniške fotografije resnica ali laž. Šele, ko so čitali ono o »Slovenskem Narodu«, so videli, da je vse čista resnica, zakaj, če »Narod« ne bo izzval revolucije, kdo naj jo še!)

Ko je bilo pol ur dopolnjene in so se nabrale pred pošto silne množice, je skakal okoli ves nervozen možič, o katerem pripovedujejo, da je reporter »Slovenskega Naroda« in da je zaroto razkril. Po nadaljnjem petminutnem odmoru st aprišla dva črna junaka, baje naravnost od oblastnega odbora Orjuna.

Ta dva junaka sta sliko kolporterki vzela in nesla v uredništvo Orjuna. Polietija je šla med tem telefonirat in razkritja ni mogla zabraniti. Tako so ostali zarotniki samo deloma razkriti. Pa ne po naši krivdi, ampak po krivdi »Orjuna« in policije, ki nista dopustili, da bi videli Ljubljančani vso resnico.

Dosedaj smo mislili, da je Mostec — gozdno igrališče železniških upokojencev. Vse stotine mater in otrok, ki so se udeležile nedeljskega zleta Udruženja delavskih rediteljev, so mislile, da so tam varne pred neumnostjo »Sloven-

skega naroda«. Pa ni bilo tako. Narodovi skisani možgani segajo, kakor brezžični žarki petdeset kilometrov na okoli in vidijo povsod grozne vizije. — Bog nas varuj hudega vremena, pasjih dni in »Narodove« neumnosti!

Lep shod naše stranke v Celju.

V sredo dne 2. julija smo imeli tu lep shod naše stranke, ki je naše vrste mogočno poživil. Naš odlični sodelavec s. dr. Živko Topalovič se je mudil par dni v Sloveniji in je poročal v krogu naših celjskih somišljenikov o političnem položaju. Vkljub delovnemu dnevu je prihitelo na ta shod nad 300 somišljenikov.

Dr. Topalovič je razvijal v široko zasnovanem govoru tele misli:

Vso našo notranjo politiko izpolnjuje borba med nacionalnim blokom, ki ga tvorijo radikali in samostojni demokratje in med takozvanim opozicijskim blokom, ki ga tvorijo srbijanski demokratje, slovenska Koroščeva in bosanska muslimanska skupina.

Jugoslovansko delavstvo gleda to borbo od strani, ker ne more najti, da bi bila ena izmed obeh za vlado bojujočih se skupin le za las bližja njegovim težnjam.

Po našem mnenju je sedanja vlada takozvane močne roke za delavstvo že zato škodljiva, ker gazi demokratičen princip parlamentarne večine in odpira s tem vrata nasilju, ki se obrača potem vedno proti gospodarsko šibkejšemu.

Opozicijski blok je imel nedvomno večino v parlamentu. Zato mu je bilo treba poveriti vlado. Če so resnične trditve nacionalnega bloka, da ta skupina nima skupnega pozitivnega programa in ne more vladati, bi se moralo to pri pozitivnem delu pokazati — in sedanja večina bi se spremenila sama v manjšino.

Te poti pa niso hoteli iti, ampak so apelirali na silo.

V naši državi ima vsakokratna vlada močno oboroženo moč na razpolago. Samo žandarmerija je močnejša, nego je bila v predvojni Srbiji vsa stalna vojska. Vkljub vsemu temu pa se sedanja vlada ni odločila samo za sredstva sile, ampak tudi za sredstva nelegalne sile.

Oborožili so politične stranke in mladino, ki ni poklicana, da vodi v politiki prvo besedo, ampak ji bolj pristojna, da posluša, da spregovore prvo besedo starejši.

Ta mladina združena v Orjuni in Srnao, gre pota, ki morajo razburjati do skrajnosti delavsko ljudstvo.

Vse napake vlade nacionalnega bloka izvirajo iz ene osnovne napake: Ta blok hoče enotno narodno čustvovanje s silo vsvariti, kar je popolnoma brezupno početje.

Mi imamo eno državo, koje enotnosti nihče ne ogroža. Mi imamo tudi predpogoje, da se začnemo čutiti kot en narod. Razna slovanska narečja v tej državi so se zlivala počasi v sedanje tri enote Srbe, Hrvate in Slovence. Verjetno je, da se bo razvila enako, kakor se je razvila poleg raznih pokrajinskih mentalitet skupna slovenska in hrvatska in srbiska, še skupna in močna jugoslovanska narodna zavest. To pa bo vsvaril le čas — in pa veliko svobode, ki ne bo nasilno brisala pokrajinskih in narodnih posebnosti.

Če smo iz teh razlogov nasprotni vladi narodnega bloka, pa ne moremo dovolj povdariti, da nas to nasprotje ne zbližuje z reakcionarnim opozicijskim blokom, s katerim ne moremo imeti nič drugega skupnega kakor, da je on tudi v opoziciji.

V opozicionalnem bloku vidimo bosansko muslimansko skupino. Predstavniki te skupine so bosanski begi, ona gospoda, ki je pred petsto leti prodala vero, da je dobila pravico, da sme dalje brez dela živeti in izkoriščati svoje kmete. In vedno kadar se je premenilo carstvo, je bila vsa politika te gospode v tem.

Pod Avstrijo se jim je posrečilo ohraniti svojo posest. V revolucionarni poveljni dobi pa so se kmeti sami osvobodili in sedaj je ni sile, ki bi mogla na tem dejstvu kaj spreminjati. Begi so hoteli, naj jim da sedaj država vse to nazaj, kar so jim vzeli. Na ta račun so dobili tudi lepe vsote, zato so tudi glasovali za ustavo, proti kateri se sedaj borijo — če prav bi ustave v sedanji obliki brez njihovih glasov ne bilo.

Nihče ne more biti mnenja, da je mogoče spraviti strogo razredno politiko te stranke, ki se spretno skriva za verskim plaščem — v sklad z delavsko razredno politiko. Že radi te skupine ne more delavstvo od morebitne vlade opozicionalnega bloka ničesar pričakovati.

Socialnejša izgleda dr. Koroščeva stranka, kadar nima ne odgovornosti, ne moči. Hitro pa se spremeni, kadar pride na vlado. Ko ne bi ljudje tudi hitro pozabljali — bi vedeli, da se je začela reakcija v tej državi v času, ko je bil dr. Korošec minister in da je omadeževana kratka doba njegove vladavine z delavsko krvjo. Zato ta stranka nima moralne pravice tožiti čez reakcijo.

Dr. Koroščeva stranka je stranka, ki trguje z vero v korist ene politične stranke.

Mi socialisti nismo proti veri in spoštujemo vsako versko prepričanje. Smo pa za to, da se izženejo z verskega templja trgovci s politiko. Če nam kaže ta politični pregled, da v Jugoslaviji ni demokratične napredne stranke, če smo videli reakcijo na vladi in reakcijo v opoziciji — potem nam ne preostaja drugega, kakor da gremo s podvojeno silo na delo in zberemo naše razdrobljene kadre.

V delavski politiki te zemlje smo mnogo grešili in tako dosegli, da izgledamo še slabši, kakor smo v resnici.

Brezplodno bi se bilo prerehati o tem, kdo je temu kriv.

Važneje je, da se pomenimo, kako je treba v bodoče bolje delati. Pri tem se bomo našli vsi, ki nam je blagor delavstva na sreču.

Dr. Topalovič je obiskal pred shodom tudi zastopnike Bernotove skupine in jih je naprosil, kot član Glavnega odbora stranke in zastopnik SSJ v socialistični internacionali, da se organizacijam skupine okrog »Napreja« vrata v stranko vedno odprta. Storil je to v kljub temu, da so ga v »Napreju« ob njegovem prihodu pobalinsko osebno napadli, ker se pač zaveda odgovornosti, ki jo nosi pred celokupnim delavskim pokretom kot mandator stranke na odgovornem mestu.

Vkljub temu je prišel Ciril Böhm na naš shod in skušal meriti svojo gnojnico z izvajanjem s. Topaloviča. Mladi Böhm je moral čutiti, da se to dvoje ne da primerjati. Ves shod je to živo občutil in Böhm je moral zapustiti med hrupnimi protesti zborovalcev po polurnem nezrelem in lažnjivem čvekanju govorniški oder.

Nihče se ni zanj potegnil. Tudi njegovi somišljeniki so morali čutiti, da se tako ne dela za socializem.

Po kratkem zaključnem, z gromkim aplavzom sprejetim govoru s. Topalo-

viča so zapeli pevci lepo pesem in dvignjenih duš smo odhajali, z zavestjo, da gremo v kljub Böhmu s socialističnega shoda, kakor ga že dolgo nismo imeli v Celju.

Bernot in socializem.

Redkokdaj se kdo oglasi iz naše sajaste trboveljske doline. Marsikdo bo mislil, da je tu že vse izumrlo, da je zgubljen in zatrt vsak čut v našem delavstvu za skupno delo, da triumfirajo meščanske stranke in da je socializem (pravi socializem, ne kak novodoben, pomešan s figami, rožiči in sladkimi bomboni) izumrl. O ne!

Zgodovina o delavskem gibanju Slovenije bo mnogokrat zapisala Trbovlje v svoje večne bukve na prvo mesto. Saj žive še danes v naši dolini pionirji socialne misli, katero so zasejali tako globoko v srca našega delavstva, da je ni mogoče izruvati za trajno. Mnogo kapitalističnega denarja se je že potrošilo, mnogo blata se je že zmetalo na delavstvo in njih zaupnike, mnogo demagogov oblečenih v ovčje kože z rdečimi kravatami si je prizadevalo zastoj, da za trajno zastrupijo naše delavstvo, da mu vzamejo vero, da je edino v mednarodnem socializmu spas delavskega razreda.

Tako kot nešteti demagogi, tako je tudi Bernot hotel ustvariti iz Trbovelj svojo postojanko, izrabljajoč idealizem našega delavca. Njegov jezuitizem, filozofija in še druge dobre lastnosti je hotel vcepiti v duše naših ljudi. Pozabil je pa popolnoma na socializem in njegove temeljne nauke. Že cela tri leta objavlja po časopisju dolge kolone, v katerih je bore malo zrelega zrna. Človek se temu ne čudi. Kako naj se zahteva od človeka kakršen je Bernot, da bi poznal dušo našega delavca, če ni nikdar občutil te teže, katero občuti naš delavec, ki ni nikdar živel med delavstvom, ki se ima boriti dandanes za svoj in svoje družine obstanek. Človek, ki je bil od svojega rojstva vedno oskrbovan po drugih, tako prvič v šoli in zopet v šoli v oficirskem štabu, ki je poznal našega delavca samo takole od daleč iz mentalitete meščana, kateri verjame, če mu reče meščan, da so rudarji pijanci in to verjame in jim to ob priliki predbaciva in sicer onim, ki so žrtvovali vse, da so se razmere v tem pogledu mnogo mnogo omilile, karšne so bile pred več desetletji. Dalje, če se posluži meščanskih listov, ki napadajo delavce, njihovo organizacijo in voditelje, katere si je delavstvo izbralo, če imenuje socialistično delavstvo, ki se z njim ne strinja, socialpatriote. Zaupnike, katero je delavstvo

izvolilo, zeleno mizo. Strankino vodstvo, vodstvo strokovnih in gospodarskih organizacij zeleno mizo itd. ter prida še del svoje filozofije in to imenuje potem socializem? O santa Madonna! Če bi prišel Marks, da bi videl in slišal kaj je že danes vse socializem. Nič bi ne bilo, tudi on bi ne bil socialist, tudi on bi bil zelena miza.

V januarju t. l. sem imel priliko se razgovarjati s sodrugom iz Nemške Avstrije. Pa je bil točno poučen o naših razmerah in razmerah soc. frakcij Slovenije. Rekel je:

»V Sloveniji bodo toliko časa Bernoti mogoči, kolikor časa se delavstvo ne zave, da pelje ta način boja delavstvo v propast.«

Že se jasni, vsak dan prihajamo bližje konsolidaciji. Jamstva za to so podana. Glavno jamstvo je, da delavstvo že sprevideva, da se po sedanjem potu oddaljuje svojem udrženju in da pada dnevno globlje v kapitalistično žrelo. — Naše trditve so bile resnične, ko smo trdili, da kdor se z Bernotom ne strinja, ga imenuje osamljenega Kristanovca, mu predbaciva vse, samo ne prizna mu pravice polemike o socializmu. Vse naše trditve potrjuje sam v svojem žurnalu z dne 11. julija t. l. št. 79. pod »Brezploden Korunovski manevar«. V tem članku napada sodr. Krušiča, ga identifikira s Čobalom in Kristanom. Vse to z namenom, da bo bolj črn in da bi se ga sedaj sodrugi izogibali. To pot pa se bo zmotil Bernot. Apel po enotnosti delavskega pokreta je apel članov, je volja članov, to je ljudski glas in ljudski glas je božji glas. Apel je izraz socialne vzgoje, je želja socialne bratske solidarnosti in hrepenjenja po složnem skupnem delu.

Delavstvo je uvidelo, da sedanji način vzgoje z Bernotovimi metodami vzgaja mržnjo med delavskim razredom. Ta način jemlje vero v vsako poštenje in onemogočuje vsak napredek. Kjer ni ljubezni ni življenja, kjer ni življenja, tam je smrt. Zatorej:

Živela socialistična trdnjava sajaste trboveljske doline!

Živela delavska solidarnost!

Živela internacionala!

Politična smrt demagogom in socialnim jezuitom!

Politični pregled.

Volilni mandat.

Ko je Pašić sestavil vzajemno s Pribevičevim sedanjo vlado, so zatrjevali, da ima ta vlada določen program, po katerem bo uredila državne finance, ublažila gospodarsko krizo in izvedla ustavo.

Dejansko pa sedanji vladi ni bilo do resnega, ustvarjajočega in vsaj kapitalistične interese upoštevajočega dela. Nasprotno. Ta vlada je začela politiko intrig, politiko nasilstev in politiko najgršrega partizanstva. V vladi, v ministrskih svetih niso gradili države. Preko partizanskih osebnih izprememb na važnejših uradnih mestih, preko razpusta neodvisnih delavskih organizacij in preko najbrezmišelnjega favoriziranja Orjunaških nasilnih akcij ta vlada ni prišla. — Pač pa je usmerila vse delovanje v to, da ustvari predpogoje za nasilni razpust parlamenta.

V takem ozračju je meščansko časopisje seveda padlo na najnižji nivo. Po meščanskih časopisih so v zadnjih mesecih na drobno in debelo prodajali demagogijo, proslavljali intrigantstvo, pretepe in poboje. Vse to so delali pod masko državnosti ni svetega nacionalizma.

Ker je vlada gradila svojo moč na varljive, nereelne postavke, zato se je tudi dnevno menjala politična situacija.

Danes so trdili: Pašić bo podal ostavko, potem pa bo dobil volilno vlado. Pa ker so opozicionalci tudi mojstri

prija Mussoliniju in odgovarja njegovim nasilstvom. Čuvarji političnega časopisja so politična oblastva, so Mussolinijevi policaji. Tisti policaji, ki so izkovali Matteottijev umor. Po tem famoznem dekretu sme policija konfiscirati vsak opozicionalni časopis, kajti Mussolinijev dekret je prožen in vsako notico lahko smatra policija za atko, da se kvari z njo kredit fašizma. Kako pa je pri nas? Gotovo se zdi naši buržuaziji ta dekret pravi umotvor državno-tvorniškega talenta. Ja, ja, tudi pri nas imamo take ljudi, ki že sedaj zahtevajo Mussolinijevih dekretov, čeprav vidijo in pišejo, da italijanski fašizem propada in je zapisan gotovi smrti.

Ninčičev povratek v Pašičevo naročje. Po konferenci v Pragi se je ustavil Ninčič na Dunaju, obiskal tam Seipila, Hainišca, se vozil z ministrom Grinbergem, govoril lepe govore, izmenjal dobre misli, zagotavljal prijateljstvo, napovedoval skorajšnji kontrakt, sedaj pa je doma in je Pašiču že poročal o svršenom radu. Parlamentu seveda ni treba poročati o zunanji politiki, mislita Ninčič in Pašić. Pašić bo pri-

hodnj dni baje sprejel zastopnike tiska in jim dal obsiren ekspozit o svojem potovanju.

Boljševiško odlikovanje Radića. — Listi javljajo, da je ob priliki poseta Vojaške akademije v Moskvi bil podeljen Radiću časten naslov pionirja 4. pionirskega polka rdeče armade; dober material za naše humoristične časopise, pa tudi dober material za razpletajočo se vladno krizo. Radić bo imel sedaj približno ta-le naslov: Stabsfeldwebel Stipe Radić, mirotvorac u Zagrebu.

Resna situacija v Braziliji. Iz Amerike prihajajo zopet vesti, da postaja položaj v Braziliji zelo resen. V Rio de Janeiro je polno vojaštva in vladna palača je močno zastražena. Vlada pošilja neprestano ojačenja v San Paolo. Listi pravijo, da so sklenili zaroto višji častniki, ki so skupaj z nekaterimi politiki bili v zvezi z izbruhom revolucije. Uporniki, ki jih podpirajo razni finančniki, hočejo vreči vlado. Disciplinarni zvezni čet je zelo popustila. Jutro je dobilo to vest seveda naravnost iz New Yorka.

Tedenske vesti.

Komunistična revolucija v Ljubljani.

Nekaj delavcev se je šetalo pred ljubljansko pošto pozno zvečer. Hoteli so oditi mirno domov. Pa so prišli mimo izživači, udarili mirnega pasanta po obrazu, na kar je počil strel, ki ga atakirani ni oddal in niti še ni ugotovljeno, kdo je streljal. Na izzivanje je počil strel, je nastalo vznemirjenje in beg na vse strani. Demokrati so v pondeljek pisali o revoluciji v Ljubljani, zaradi katere je bila baje vznemirjena vsa Ljubljana in poročali so, da ti ubogi revolucionarji zasedajo te dni belo Ljubljano. Žalostni dogodek, katerega žrtev je postal Zdravec kot smrtna žrtev in njegovi spremljevalci, so nehoti zašli v nastavljeni past, ker le norec bi utegnil trditi, da so ti delavci iskali spora na prometnem kraju pred pošto. Kljub temu pa je demokratska lažnjiva žurnalistika zagnala krik o revoluciji in zavratnem napadu — delavcev. Brezmejna perfidnost je to kakor so trditve, da se je Fakin sam ustrelil in Juvan si sam zmečkal prste itd.

Zakaj so tako poročali?

Poročali so tako zato, da obrekujejo slovensko ljudstvo, da nalažejo srbske radikalne voditelje in da s tem dokažejo »državotvorcem«, kako neobhodno potrebna jim je legitimacija za vstop v Pašičevo vlado. Slovenski narod obrekujejo, ker nimajo zaupanja med njim, v ta namen, da dobe zaupanje radikalov in onih elementov, ki med Srbi enako širijo plemensko sovraštvo, kakor drugi med Slovenci in Hrvači.

Ej, ali ni to rokovnjaška politika?

Iz krogov nameščencev okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani (OUZD) nam pišejo: Pri prevedbah na novi »Službeni pravilnik« se je mnogim nameščencem zgodila krivica. Zlasti velja to za nameščence, ki opravljajo takozvano služiteljsko službo, to so urad. sluge in kasanti in nadzorniki bolnikov. Nekatere izmed teh so enostavno porinili iz uradniškega čina, ki jim je bil z dekretom bivše bolniške blagajne priznan, nazaj med uradne sluge, najbrž za to, ker si niso znali ob pravem času priboriti kajznej s strani merodajnih gospodov. Kot taki so prejeli plačo po svojem činu, ki pa ni v nobenem slučaju presežala 1250 Din; po prevedbi se pa nahajajo v kategoriji, ki je najslabše in naravnost sramotno nizko plačana. Ampak to bi še ne bilo najslabše; toda »Službeni pravilnik« je pravomočen od avgusta lanskega leta, prevedbe so se pa izvršile šele letos meseca junija in za ves ta čas morajo prizadeti nameščenci povrniti diference na preveč izplačanih plačah. Plače v kategoriji D pa dosežejo sedaj v najboljšem slučaju komaj 1150 Din mesečno in od te plače se odteguje sedaj nameščencem ta diferenca, tako da dobi reci in beri celih 800 Din izplačanih na mesec. Kako naj s to vsoto živi v krajih, kamor ga prestavljajo in dodeljujejo brez njegovega soglasja, je stvar seveda dotičnega nameščenca samega in pa — božje previdnosti. Nekemu nameščencu

se je, po vsem drugem, milostno nakazalo celih 600 Din, s katerimi naj živi on in njegova žena cel mesec in to v gostilni, ker si radi premestive še do danes ni mogel stanovanja dobiti.

Iz seje občinskega sveta celjskega. Proračun za leto 1924 je tako pomanjkljiv, da se pojavljajo proti izvedbi upravičene pritožbe. Že leta 1923 ni znala demokratska narodno-socialna večina iskati drugega kritja, kakor v zvišanju neposrednih davkov. Tako je bila tudi zvišana užitnina na vino na 1.25 Din. Tega zvišanja deželna vlada za leto 1923 ni dovolila, temveč je znižala užitnino na 1.05 Din. Pri proračunski debati, ki se je vršila 21. novembra 1923 se je sklenilo, da se užitnina na vino in vinski mošt za leto 1924 ne zviša. Zapisnik navedene seje se glasi dobesedno takole: Kakor se vidi iz končno stavljenih predlogov so se nekateri pristojbine zvišale, ni se pa zvišala užitninska doklada na vino in vinski mošt, ker je odsek smatral še daljnje zvišanje naklade na vino in vinski mošt vendar-le za neprimerno. Sicer bi pa malenkostno zvišanje itak še od daleč ne moglo pokriti primanjkljaja. Toraj za leto 1923 je bila in se je tudi pobirala užitnina 1.05 Din. Gospodje demokratje so pa stavili v proračun 1.25 Din in so hoteli tudi ta znesek pobirati, akoravno ni bil tak sklenjen, kakor je iz zapisnika in iz knjigovodstva razvidno. Gostilničarji so se proti taki finančni občinski politiki pritožili.

Demokrati in narodni socialisti so to veliko napako kratkomojno tajili ter trdili, da je že pravilno 1.25 Din ter so predlagali, da se naj ugovor gostilničarjev zavrne. Sodr. Koren je upravičeno kritiziral malomarnost finančnega referenta ter je zastopal stališče, da je treba to napako priznati. Če smatra večina za potrebno, da se zviša užitnina za 0.20 Din, naj jo zviša, to pa, kar je bilo faktično sklenjeno, bi moralo do sedaj veljati. Takšno postopanje finančnih občinskih politikov upravičeno izpodkopa zaupanje v sedanji občinski režim, ki je za to odgovoren. Sodr. Leskošek je iz osebnega sovraštva do s. Korena čutil potrebo, pridružiti se demokratski narodno-socialistični klerikalni večini, ki je protipredlog s. Korena zavrgla. Leskošek pa ima zopet priliko, da napada s. Korena po »Napreju« in obrekuje s svojim zlobnim demagoškim jezikom. Leskošku k njegovemu najnovjšemu uspehu samo častitamo. Na vse nadaljnje napade ne odgovarjamo.

Ne pozabite! Pod tem naslovom piše »Napreju« sledeče: Mi smo »razdirači«. Navzlic temu se nam ni pripetila še nikoli takšna smola, kakor se je celjskim Korenovcem, ki so pri volitvah v okoliško občino prodali interese proletarske skupnosti, pa so pripomogli, da je občina iz socialističnih prešla v klerikalne roke! V občini okolica Celje je bil namreč izvoljen klerikalni župan, nič ni pomagalo, da so se pred volitvami Korenovci in orjunaši iz patriotičnih razlogov medsebojno podpirali. G. Koren je takih uspehov svojega »zedinje-

valnega puča lahko vesel! Tako »Naprave« z dne 6. julija t. l. — Vsem je znano, kdo je interese skupnosti prodal. S. Leskošek je imel celo potrebo v zadnji seji občinskega sveta celjskega izjaviti, da bo tudi pri bodočih mestnih volitvah opravil razdiralno delo. Mi vzamemo to samo na znanje.

Kriza v občini okolica Celje. Volitve v občini okolica Celje so rodile takšen rezultat, da je nastala kriza že pri prvi seji, ko bi se moral voliti župan in staršinstvo. Izvoljen je sicer bil župan klerikalec Glinšek z 12 glasovi SLS in 4 glasovi nepolitične občinske stranke (Nemci). Pri volitvi staršinstva so se razbili. Sledila je druga seja v nedeljo dne 6. julija. Tudi na tej seji se niso mogli zediniti. Naš klub je že na prvi seji zavze stališče, da nima interesa na medsebojnem boju med meščanskimi strankami ter je podal sledečo izjavo:

Ko stopamo drugič v občinsko hišo pred novoizvoljeni občinski svet, se zavedamo, da ima tokrat naše delovanje in hotenje velik pomen za bodočnost rednega občinskega delovanja. Mi hočemo v bodočem občinskem svetu delati stvarno za vse občane s posebnim oziranjem na delavski razred in mali kmečki stan, katerega predstavniki v prvi vrsti smo.

Ce se obstoj in delovanje v občinskem svetu onemogoči, bo s tem dokazano le, da meščanske stranke niso zmožne uspešnega delovanja na občinskem gospodarskem polju.

Mi socialisti se dobro zavedamo, da nas mrzita ena kakor druga meščanska stranka. Smo tudi prepričani, da se bodo znašle vse sedanje stranke v objemu, kakor hitro bodo čutile, da je moč delavskega razreda pridobila in da postaja oločilen faktor v občini.

Iz teh razlogov odklanjamo vsakršno kooperacijo z eno, kakor z drugo izmed meščanskih strank in stojimo na stališču, da naj rešujejo nastalo krizo meščanske stranke same, ki tvorijo pretežno večino v občinskem svetu.

Mi nimamo interesa v boju med meščanskimi strankami, tako iz verskega, kakor iz nacionalnega stališča. Naš interes je mnogo višji od vseh sedanjih slučajnih pojavov, ki se dogajajo na naši še neurejeni zemlji, naš boj je boj izkoriščanih, ki nas pelje preko vsega sedanjega v bodočnost boljše družbe, v družbo socializma.

Obsežna amnestija v Franciji. Nova francoska vlada je predložila parlamentu zakonski osnutek, ki predvideva obsežno amnestijo. Amnestija naj bi obsegala vse one, ki so bili kaznovani po koalicijskem ali tiskovnem zakonu, lovskem ali ribarskem zakonu, dalje vse, ki so bili obsojeni radi carinskih in davčnih prestopkov. Amnestirani pa bodo tudi vsi, ki so zagrešili upornost proti državni oblasti, kakor tudi vsi, ki so bili kaznovani radi lažjih telesnih poškodb in najrazličnejših policijskih prestopkov. Amnestije bo postal deležen po tem zakonu tudi bivši ministrski predsednik Caillaux, ki je bil leta 1920 obsojen radi zvez s sovražnikom na desetletno ječo.

M. Premirov. — Čulkovski.

Otroci mestnih nižin.

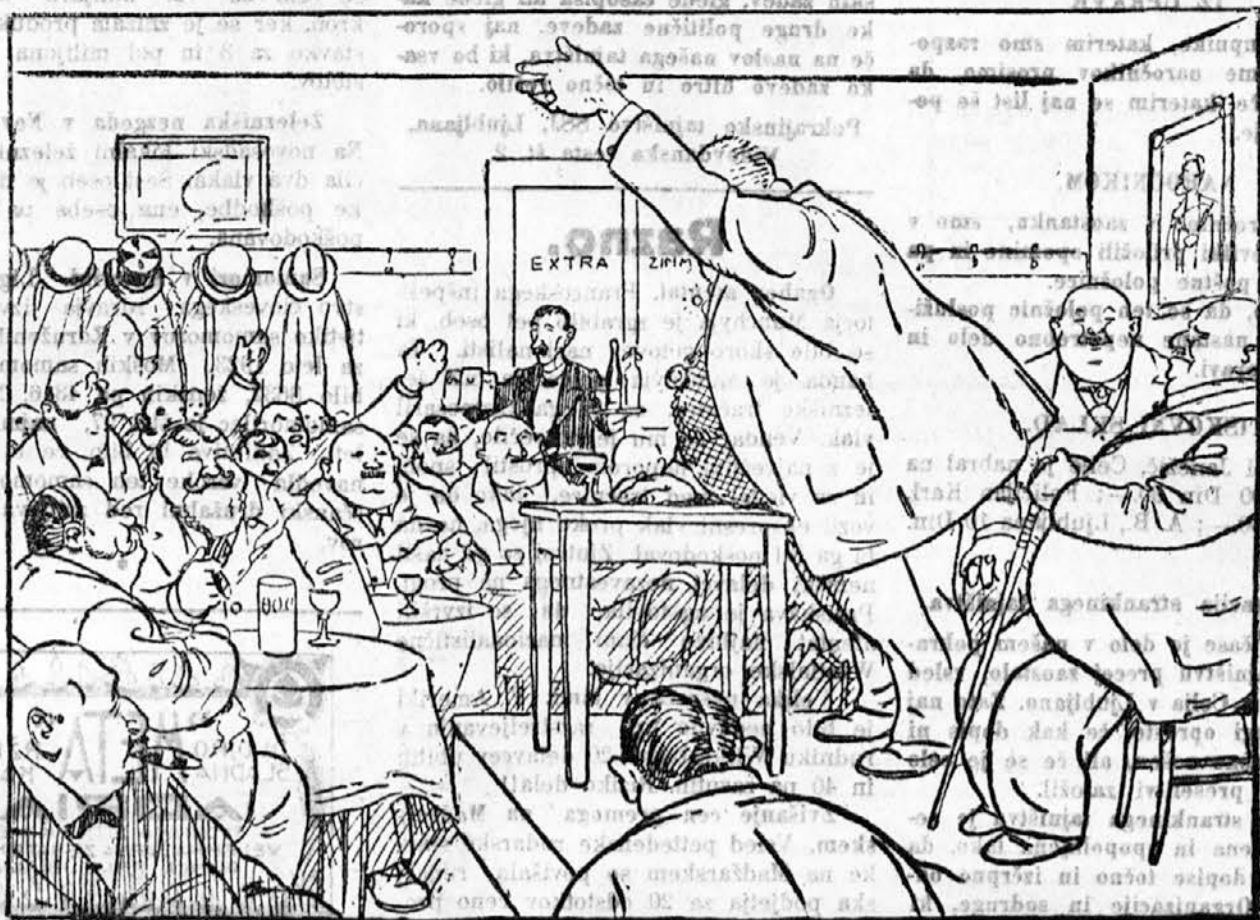
III.

Kot domač človek se je čutil Griška, tat. On se je pojavil navadno nepričakovano, vedno vesel in gotovo pijan. — Na stečaj je odsunil vrata in stal na pragu, razkoračen, z nalahko vznak nagnjeno, krepko postavio ter je izziva-joče pogledoval stanovatec. In njegov ploski obraz z vdrtim nosom in brezskrbnim usmevom na ustnah se je zdel kakor maska podlosti.

— Pa smo spet tu. Klanjam se! — se je zaslišal njegov sikajoč, ubit glas in zarivši roke v žepe je žvenketal z denarjem.

S prihodom Griške je blaznost krokarstva vse obsedla. Pili so neprenehoma, pili pohlepno in mnogo, kakor da se jim mudi utopiti nekaj v njih notranjosti. Polublazna, pijana omotica je visela nad njimi kakor težak oblak, in vse, kar je bilo okrog, — vse življenje,

Zborovanje trebuhotvorcev v Lačenbergu.

Govornik: Državotvorci imamo v naši domovini premato pravic! Za revolverje je treba Waffenpasov. To pa košta štempeljne!

Koliko pšenice pridelamo v Jugoslaviji? Od 6.265.000 hektarjev obdelane zemlje je 1.554.000 hektarjev posejanih z žitom. Letno pridelajo v državi okroglo 14.000.000 ton žita. — Po proizvodnji žita stoji naša država v Evropi na petem mestu. Seveda pa smo na zadnjem mestu glede racionalnega žitnega gospodarstva. Povprečni pridelok na 1 ha znaša pri nas 8,09 ton, v zapadnih evropskih državah pa nad 20 ton. Tako pravi uradno poročilo. Dostavljamo le: neracionalno pridelovanje, neracionalno tigovanje in špekuliranje pač ne more donošati koristi. Žitni baroni vlečejo dobičke, to je edina korist našega žitnega gospodarstva.

Brezposelnost v Rusiji. Brezposelnost v Rusiji silno narašča. Po absolutnem številu nezaposlenih stoji Rusija skoro na enaki višini z Anglijo in jo le Nemčija znatno prekaša. Kar se pa tiče relativnega števila nezaposlenih, pa je Rusija le malo na boljšem kot Nemčija in veliko na slabšem kot Anglija. Toda na Angleškem se to stanje boljše, dočim v Rusiji brezposelnost stalno narašča in morda je Rusija že dosegla prvo mesto izmed onih držav, v katerih ljudje vsled nezaposlenosti stradajo in umirajo. Še slabše pa je, če primerjamo ukrepe zoper brezposelnost in če primerjamo, kako podpira Rusija nezaposlene delavce. Zasilnih del ruski sovjeti v večjem obsegu sploh niso pričeli. Vsaj je ljudski komisar dela Šmidt sam izjavil na plenarni seji centralnega sveta strokovnih organizacij: Mi ne moremo pričeti nobenih zasilnih del, izvzemši komunalna dela v Moskvi in Petrogradu. Če je kljub temu kon-

gres sovjotov na predlog istega Šmidta sklenil, da se izdela načrt zasilnih del, tega j vemo koliko smemo pričakovati od takega načrta. Kar se pa tiče brezposelnih podpor, naj navedemo samo statistiko, ki jo je objavil Nemčenke, vodja centralne uprave za socialno zavarovanje. Tekom leta 1923. je dobivalo brezposelno podporo v februarju 10,9%, v marcu 12,5%, v aprilu 15,1%, v maju 14,1%, juniju 12,3% in juliju 13,4% vseh prijavljenih brezposelnih. Torej: nad 85% vseh brezposelnih je ostalo brez dela, pa tudi brez podpor.

Zlobnost ali fantazija? Po uboju pred pošto je Slov. Narod, najstarejši pobornik nacionalne ideje, priobčil dolgo klobaso o Svetkovi aretaciji. Podrobno je opisal, da je naš France Svetek razgrajal ponoči pred pošto in Narod je trdil, da je Svetek posredni povzročitelj tega uboja. Zaeno s Svetkom je obdelal tudi Udruženje delavskih rediteljev in jih označil za najbolj nevarne elemente. Ni treba posebej omenjati, da so vsa Narodova pripovedovanja zlagana in neresnična. Naš France je bral svoje »zlobne načrte« šele v Narodu in samemu sebi ni verjel, če res še diha zrak svobode, vedoč, da je Narod vendar službeno glasilo policije. Nekaj pa je, kar nas zanima in o čemur naj bi vendar Narod kaj napisal: Kdo pa je posredni povzročitelj in naročnik Fakinovega umora?

Aretacije. Ker odgovarja političnim interesom vladajočega režima, da preganjajo in zapirajo, zato so danes zopri polni državi nevarnih elementov. Tako se jasno vidi, da identificirajo strankarske interese z z interesi države,

da, jasno se vidi še več: na račun države uganjajo orgije. Policija je zaposlena, uvesti bodo morali za polic. uradnike in policaje celo nadure in iz prosvetnega proračuna bodo najbrže krili zvišane izdatke za državotvorno delo. Mesto prosvete bodo sedaj delili brezplačno hrano in oskrbo v zaporih in ječah.

Justica. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Alojzija Sedeja v trinajstmesечно ječo, ker je govoril prvega maja na shodu v Trbovljah, in so v sprejvodu vzklikali ljudje Ljenu in Trockiju. — Sedej je dobil 13 mesecev, Knez, ki je dejansko ogrožal varnost življenja s pokvarjeno pšenico, pa je dobil štiri tedne.

In da bo pravica ja zadoščeno, so Knezu kasneje kazni odpustili in mu za prestani strah še odlikovanje pre- skrbeli. —

Boj internacionalnemu fašizmu, ki se pojavlja v raznih državah pod raznimi imeni, je mogoče v prvi vrsti z dobrim delavskim časopisjem. Kdor hoče, da bo vodilo delavstvo uspešen boj proti fašizmu, naj širi in podpira naš tisk, predvsem pa »Socialista«.

Prispevajte po svojih močeh za tiskovni sklad »Socialista«.

Obsojeni fašisti. Pred sodiščem v Florenci so se zagovarjali te dni fašisti, ki so napadli vojne invalide. Sodišče je naložilo fašistom tri in pol leta ječe. — Nekoliko ostreje je sodilo sodišče dva fašista v Rimu, ki sta »kurirala« ljudi z ricinovim oljem. Naložili so zato enemu osem let in devet mesecev, drugemu pa devet let in osem mesecev ječe.

ves svet je izginil kakor fata morgana in ostal je samo tesni prostor izbe s svojimi stenami, spridenim zrakom in z gosto, zibajočo se meglo dima. V vročini polzavesti so hitele ure, noč se je menjavala z dnem, dan z nočjo, toda oni niso opažali hitečega časa, niso opažali sprememb, živeli so kot v sanjah. In kakor same od sebe so se pojavljale steklenice z žganjem, steklenice s pivom, praznile so se hitro in takoj zamenjavale z novimi, polnimi. Včasih se je kdo, premagan, zvalil po tleh, spal nekaj ur težko, mrtvo spanje, in prebudivši se je pil znovič, dasi še pijan od prej. In pijana blaznost jih je vedno tesneje in tesneje objemala, kakor razbeljen obroč, stiskala jim možgane, razžarevala um, da so se zaletavali in vrтели kakor obsedeni, — menjali prikazni z dejstvi in sanje z resnico, niso več spoznavali drug drugega, brez zmisla preklinjali, pretepali, praskali in davili drug drugega, ter plakali, dolgo, z glasnim ihtenjem, kakor da sami sebe spuščajo v grob.

V teh strašnih dneh se je Petja skrival v kotu pod posteljo, toda večkrat so ga izvlekli in vpeljali v svoj besni krog. Cevljar ga je posajal poleg sebe kakor odraslega in mu dolgo govoril nekaj brezveznega, lepljivega, težkega in nejasnega.

— Živi, brat, kakor ljudje živijo, — je, zibajoč se z vsem telesom poučeval otroka, brezmiselno zroč njegov obraz.

— Živi! Dajem ti popolno pravico. Uči se! Tukaj, drug ti moj mili, je vse predpisano. Glej! Vse življenje je tule na dlani... Ko odrasteš, boš kradel. V brzoh prideš. Tedaj boš gospod... v verigan. Ali to ti rečem, ne plaši se. Dvigaj, giblji se! A življenje?... Življenje je tukaj, glej! Življenje je majhno... n. pr. kakor pasja hišica. A ljudje so psi. Lajajo in repe obližujejo. To je vse njih opravilo...

Petja je poslušal, zrl v kosmati, koščen obraz Gorsanina in si predstavljaj življenje. Ono je ležao predl njim, kakor mrzka, smrdljiva greznica, kjer v lepljivi, gnusni godlji gomazijo, kakor

črvi, ljudje. Oni drug drugega davijo, drug drugega teptajo, preklinjajo in zavijajo kakor psi, — zateglo in otožno. In plačejo in se krohočejo, objemajo se in pojo pesmi...

Cevljar je kimal s kuštravo glavio, a naenkrat se je stresel, gledal Petjka kakor da ga vidi prvič, nalil je v skodelico žganja in mu jo nesel k ustom.

— Pij izvrvček, da boš veselejši! — Petja je pokorno vzel posodo in pil žgočo tekočino mirno in počasi kakor da pije vodo. Ko je izpil, je glasno hrknil, vzal košček slanika ter počasi prigrizoval.

Cevljar je z navdušenjem gledal Petjka.

— Ampak junak si pa, vrag te vzemi. Še z očesom ne trene mrcina. —

In klet je cinično, z navdušenjem, kakor virtuozi in dušil Petjka s svojimi slinavimi objetji.

Premagan od žganja je Petja padel pod mizo kakor mrtev, a nikdo se ni za to zmenil, krok se je nadaljeval svojo pot.

IZ UPRAVE.

Vse zaupnike, katerim smo razposlali sezname naročnikov prosimo, da nam sporoče, katerim se naj list še pošilja nadalje.

NAROČNIKOM,

ki so z naročnino v zaostanku, smo v prejšnji številki priložili opomine in pa izpolnjene poštne položnice.

Prosimo, da se teh položnic poslužite, da ne nastane nepotrebno delo in sastoj v upravi.

TISKOVNI SKLAD.

Emanuel Janežič, Celje je nabral na blok št. 100 Din 50.—; Felicijan Karl, Celje Din 30.—; A. B., Ljubljana 10 Din. Iz stranke.

Reorganizacija strankinega tajništva.

Zadnje čase je delo v našem pokrajinskem tajništvu precej zaostalo, vsled preselitve iz Celja v Ljubljano. Zato naj nam sodrugi oprostite, če kak dopis ni bil pravočasno ročen, ali če se je celo kateri pri preselitvi založil.

Pisarna strankinega tajništva je sedaj preurejena in spopolnjena tako, da bo na vse dopise točno in izčrpno odgovarjala. Organizacije in sodruge, ki žele kakih pojasnil glede organizacij-

skih zadev, glede časopisa ali glede katere druge politične zadeve, naj sporoče na naslov našega tajništva, ki bo vsako zadevo hitro in točno rešilo.

Pokrajinsko tajništvo SSJ, Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2.

Razno.

Ogaben atentat. Francoskega inšpektorja Munchyja je zgrabilo pet oseb, ki so bile skoro gotovo nacionalisti. Ta banda je Munchyja privezala na železniške tračnice, da bi ga razmesaril vlak. Vendar se mu je posrečilo, da se je z največjim naporom oprostil spon, in se vlegel med tračnice, tako da je vozil ekspresni vlak preko njega, ne da bi ga bil poškodoval. Zjutraj so ga našli nemški delavci nezavestnega na prog. Preiskava je ugotovila, da so izvršili atentat najbrže člani nacionalistične Westfalske organizacije.

Velika nesreča v jami. V Ameriki je bilo nedavno pri razstreljevanju v rudniku Wilkesbarre 20 delavcev ubitih in 40 pa zasutih. Riziko dela!

Zvišanje cen premoga na Madžarskem. Vsled pettedenske rudarske stavke na Madžarskem so povišala rudarska podjetja za 20 odstotkov ceno premoga. Škoda, ki jo je povzročila stavka,

se ceni na 120 milijard madžarskih kron, ker se je znižala produkcija vsled stavke za 3 in pol milijona metrskih stotov.

Železniška nezgoda v Novem Sadu. Na novosadski lokalni železnici sta trčila dva vlaka. Šest oseb je dobilo lahke poškodbe, ena oseba pa je težko poškodovana.

Samomorji v Ameriki. Liga za varstvo človeškega zdravja izvedla statistiko samomorov v Združenih državah za leto 1923. Moških samomorilcev je bilo 8632, ženskih pa 4316. Najstarejši samomorilec je štel 97, najmlajši pa 7 let. Zanimivo bi bilo, če bi statistika navedla vzroke teh samomorov. Meščanski družabni red zahteva samomorov.

Palma podplati in podpetniki so najboljši.

Izdajatelj:
Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.
Odgovorni urednik:
France Vidmar.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Razširjajte in naročajte „SOCIALISTA“!

Prva Mariborska delavska pekarna r. z. z. o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37-38, telefon šte. 324. Ustanovljeno leta 1898. — Moderno in higiensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

Cognak Medicinal Liqueur, triple séc slivovka, brinjevec, tropinovec, rum i. t. d. po najnižjih dnevnih cenah

„ALKO“

veletrgovina žganja, družba z o. z.

LJUBLJANA - KOLIZEJ

Zahtevajte povsod

„JADRAN“

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljšje.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadran« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

Našim rodbinam priporočamo NAŠO DOMAČO izvrstno kolinsko cikorijsko.

Produktivna zadruga krojačev r. z. z. o. z. v Mariboru, Ruška c. 5. Ustanovljena l. 1908.

Izdeluje moške in ženske obleke, ter vseh vrst uniform. Najboljša izdelava v lastnih delavnicah. Velika zaloga različnega tu- in inozemskega volnenega blaga. Solidne cene. Točna postrežba.

„Vinocet“
tovarna
vinskega kisa,
d. z. o. z. Ljubljana
nudi

najokusnejši in najfinejši namizni kis iz pristnega vina.

Dobiva se v vseh podružnicah Konnzumega društva za Slov.

Veletrgovina usnja brata Moskovič, Ljubljana
priporoča svojo veliko zalogo tu- in inozemskih izdelkov po najnižjih cenah.
Ustanovljeno leta 1888.

Siegel & drug
d. z. o. z.

tkalnica platnenega in bombažnega blaga
Ljubljana, Dunajska c. 31

Svitavy (Č. S. R.) Wien (Nem. Avstr.)

En gros **Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina** En gros

Gaspari & Fanningner, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Prva mariborska produktivna zadruga čevljarških izdelkov r. z. z. o. z. v Mariboru, Oražnova ulica šte. 4.

Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. — Popravila se točno in solidno izvrše.

Štampilje
iz kovine in gumija izdeluje
graverski zavod
Sitar & Svetek
Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni prídadek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno izčičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: im »Franck« in »kavni mlínček«.

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Zbirajte za
tiskovni
sklad!

Strokovno izučena specialista za
črkoslikarstvo
Pristou & Bricelj, Ljubljana

Aleksandrova cesta šte. 1. — Selenburgova ulica šte. 6.
Telefon 908. Ustanovljeno 1903.

Priporočata se za vsa v njih stroko spadajoča dela. — Specialiteta: steklene napisne firme.

NAZNANILO.

Cenjenim interesentom naznanjamo, da smo svoj vodovodni instalacijski oddelek razširili na inštalacijo centralnih kurjav, parnih kuhinj in sušilnic. Kakor za vse druge oddelke, razpolagamo tudi za centralno kurjavo s prvovrstnimi monterji in izkušenim tehničnim vodstvom. Naročila se izvršujejo točno, solidno in po najnižjih cenah.

„JUGOMETALIJA“

r. z. z. o. z.

splošna kovinarska industrija, Ljubljana,
Kolodvorska ul. šte. 18. Telefon 729.

Edino
JUHAN

nadomesti in prekosi okus in rednost mesa v hrani.

„JEKA“

tvornica
čokolade

import čaja in kakava

ZAGREB

Trgovci, zahtevajte cenike!